

DÖVLƏT ƏMLAKININ ÖZƏLLƏŞDİRİLMƏSİ HAQQINDA YENİ QANUNVERİCİLİK: YENİLİKLƏR, YENİ VƏ YENİ OLMAYAN PROBLEMLƏR

RƏŞİD HAJIYEV,

Milli İnkişaf Proqramları Mərkəzi, hüquqşünas

“Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası qanununun və “Azərbaycan Respublikasında dövlət əmlakının özəlləşdirilməsinin II Dövlət Proqramı”nın təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası prezidentinin fərmanının qəbul olunması ilə ölkədə formal olaraq özəlləşdirmənin ikinci mərhələsi elan olundu. əlbəttə, bu normativ aktların qəbulunu öz-özlüyündə özəlləşdirmə prosesinin yeni mərhələsinin başlaması kimi qiymətləndirmək sadəlöhlük olardı. Nə yeni qanun, nə də ki, II Dövlət Proqramı onların qəbulundan sonra aparılacaq özəlləşdirməni əvvəlki dövrdəki özəlləşdirmədən ciddi fərqləndirə biləcək yeni müddəalar müəyyən etmir. Özəlləşdirmənin aparılma metodları (üsulları) sırasına əlavə edilən dövlət müəssisələrinin fərdi layihələr üzrə özəlləşdirilməsi və dövlət müəssisələrinin müflis elan olunmaqla satışı istisna olunmaqla yeni qanunvericilik əvvəlkinin heç də tam olmayan təkmilləşdirilmiş, dəqiqləşdirilmiş yeni variantdır. Lakin bütün bu yeniləşdirmələrə baxmayaraq yeni qanunvericilik özəlləşdirmənin əvvəlki dövründə mövcud olan çox ciddi hüquqi problemlərin heç də hamısını aradan qaldıra bilməmişdir.

Yeni qanunvericilik əvvəlkindən nə ilə fərqlənir? Özəlləşdirmə prosesinə hansı yeniliklər gətirmişdir? Həll etdiyi və həll edə bilmədiyi hansı problemlər vardır? Məqalədə özəlləşdirmənin hüquqi aspektləri ətrafında yeni qanunun və Dövlət Proqramının ayrı-ayrı müddəalarını təhlil etməklə bu suallara cavab verməyə çalışacağıq.

Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi haqqında yeni qanun əvvəlkindən hüquqi texnika baxımından daha təkmil hesab oluna bilər. Burada istifadə olunan anlayışların tərfi daha aydın verilir. Bu, qanunun tam və dəqiq anlaşılmasına, ondan düzgün istifadə olunmasına kömək edir, qanunun müddəalarının sonradan əlavə şərhinə ehtiyacı aradan qaldırır. Bu nailiyyət əvvəlki qanunun

qəbulundan keçən dövr ərzində özəlləşdirmə haqqında qanunvericiliyin inkişafı, təcrübədən keçərək dəqiqləşməsi və zənginləşməsi ilə bağlıdır.

Əvvəlki Dövlət Proqramı ("Azərbaycan Respublikasında 1995-1998-ci illərdə dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsinin Dövlət Proqramı") parlament tərəfindən qəbul olunmuşdu. Yeni Dövlət Proqramı parlament tərəfindən deyil, AR prezidenti tərəfindən qəbul olunmuşdur və "dövlət əmlakının özəlləşdirilməsinin II Dövlət Proqramı" adlanır. Öz mahiyyətinə görə bu sənədin proqram adlandırılması uğurlu hesab oluna bilməz. Özəlləşdirmə haqqında yeni qanunun özü belə Dövlət Proqramını müəyyən dövr üçün dövlət əmlakının özəlləşdirilməsinin həyata keçirilməsində öncüllükləri (prioritetləri) müəyyən etməli olan sənəd adlandırır. Lakin Dövlət Proqramının məqsədlərini açıqlayan preambulasında nə onun həyata keçirilməsinin hər hansı müddəti, nə də ki hər hansı konkret məsələlərin həyata keçirilməsi ilə bağlılığı müəyyən olunub. Bu normativ aktın dövlət əmlakının özəlləşdirilməsinin hüquqi bazasını təşkil edən hüquq normalarının bir hissəsinin sadəcə toplusu sayılması daha düzgün olardı.

Yeni qanunvericilik dövlət özəlləşdirmə çeklərinin və opsiyonlarının tədavül müddətini 2002-ci il yanvarın 1-dək uzadır. Çeklə özəlləşdirmənin həyata keçirildiyi daha uzun müddət ərzində çeklərin çox cüzi bir hissəsinin özəlləşdirmədə istifadə olunduğunu nəzərə alsaq artırılmış müddətdə çeklərin istifadə olunub qurtarması perspektivi olduqca dumanlı görünür. Özəlləşdirmənin bu tempi ilə çeklərin tədavülünün müddətini yenidən artırmaq lazım gələcəyi şübhə doğurmur.

Qanunun 6-cı maddəsi dövlət əmlakını özəlləşdirmə baxımından aşağıdakı növlərə bölür:

- özəlləşdirilməsi qadağan olunan əmlak;
- özəlləşdirilməsi barədə qərar qəbul edilən anadək dövlət mülkiyyətində saxlanılan əmlak;
- müvafiq icra hakimiyyəti orqanının qərarı ilə özəlləşdirilən əmlak;
- dövlət əmlakı satıcısının qərarı ilə özəlləşdirilən əmlak.

Qanunun elə həmin maddəsində özəlləşdirilməsi qadağan olunan əmlak növləri göstərilir. AR prezidentinin və Dövlət əmlakı Nazirliyinin qərarı ilə özəlləşdirilən dövlət əmlakı növləri Dövlət Proqramının müvafiq olaraq 2.2-ci və 2.3-cü bəndləri ilə müəyyən olunur. Nə qanunda, nə də ki, Dövlət Proqramında özəlləşdirilməsi barədə qərar qəbul edilən anadək dövlət mülkiyyətində saxlanılan əmlakın nədən ibarət olduğu və təsnifatın bu elementinin nədən irəli gəldiyi göstərilir.

Yeni qanun özəlləşdirmənin gedişinə dövlət və ictimai nəzarətin təmin olunmasını qanunun əsas prinsiplərindən biri elan edir. Lakin qanun və Dövlət Proqramı özəlləşdirmənin gedişinə dövlət nəzarətinin təmin olunması ilə bağlı tədbirlər nəzərdə tutsa da ictimai nəzarətin nədən ibarət olacağı, hansı qaydada həyata keçiriləcəyi və necə təmin olunacağı barədə heç bir müddəa müəyyən etmir. Özəlləşdirmənin gedişinə ictimai nəzarətin özəlləşmə zamanı qanunçuluğa əməl olunması və şəffaflığın təmin edilməsi, eləcə də özəlləşdirməyə ictimai inamın formalaşması baxımından çox əhəmiyyətli olduğuna baxmayaraq yeni qanunvericilik aktları bu məsələdən yan keçir.

Yeni normativ aktlar dövlət əmlakının özəlləşdirilməsindən daxil olan vəsaitin 25 %-inin dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi prosesində müstəqil maliyyə məsləhətçisinin cəlb edilməsi, özəlləşdirmə ilə bağlı informasiya təminatının təşkili və müəssisələrin özəlləşməqabağı sağlamlaşdırılması üçün Dövlət əmlakı nazirliyinə verilməsini nəzərdə tutur. Sağlamlaşdırma ilə bağlı vəsaitin hansı meyarlara əsasən xərclənəcəyi, onun səmərəliliyini təmin edəcək vasitələr yeni qanunvericilik aktlarında göstərilir. Lakin sağlamlaşdırma ilə bağlı məsələni bir kənara qoysaq belə bir vəsaitin Dövlət əmlak Nazirliyinə ayrılması bir sıra problemlərin həllinə kömək edir. Müstəqil maliyyə məsləhətçilərinin xidmətlərindən istifadə bir çox hallarda, xüsusilə iri dövlət müəssisələrinin özəlləşdirilməsində olduqca zəruridir. əvvəllər belə bir vəsaitin Dövlət əmlak Komitəsində olmaması səbəbindən çox zaman maliyyə məsləhətçilərinin xidmət haqları özəlləşdirilən müəssisənin alıcıları tərəfindən ödənilirdi. Dövlət əmlak Nazirliyinə ayrılan vəsaitin təminatı ilə bağlı digər bir məsələni qeyd etmək yerinə düşərdi. Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi, idarə olunması, icarəyə verilməsi və s. məsələlərdə Dövlət əmlak Nazirliyi mülki hüquqi əqdlərin tərəfi kimi çıxış edir. Təbii olaraq, çoxlu sayda mülki əqdlərin iştirakçısı kimi onun hüquq və vəzifələri, məsuliyyəti halları meydana çıxır. Təcrübədə çoxlu elə hallar var ki, bu orqanın mülki əqdlər üzrə öz vəzifələrini yerinə

yetirməməsi səbəbindən ona qarşı iddialar qaldırılır və məhkəmələr tərəfindən təmin olunur. Lakin bu qanuni tələblər Dövlət əmlak Nazirliyinin dövlət

büdcəsindən maliyyələşən təşkilat olması və həmin tələbləri yerinə yetirmək üçün müvafiq vəsaitinin olmaması səbəbindən yerinə yetirilə bilmir. Əvvəlki qanunvericilikdə mövcud olan və həmin əqdlərin iştirakçılarının hüquqlarının kobud şəkildə pozulması hallarını yaradan bu çatışmazlığı yeni qanunvericilikdə aradan qaldırmır. Dövlət əmlakının satıcısı öz öhdəliklərini təmin edə bilən vəsaitə malik olmalı və bu vəsait çatmadıqda tələblərin dövlət büdcəsindən ödənilməsi mexanizmi müəyyən olunmalıdır.

Yeni qanunvericilik özəlləşdirmənin metodlarının (üsullarının) dairəsini genişləndirmişdir. Əvvəlki qanunvericilikdə müəyyən olunan metodlar (özəlləşdirilən dövlət müəssisələrinin əmlakının əmək kollektivi üzvlərinə və onlara bərabər tutulan şəxslərə güzəştli satışı, dövlət əmlakının ixtisaslaşdırılmış çək hərəraclarında satışı, dövlət əmlakının adi pul hərəraclarında satışı, dövlət əmlakının investisiya müsabiqəsi vasitəsi ilə satışı, icarəyə verilmiş dövlət əmlakının satışı) sırasına dövlət müəssisələrinin fərdi layihələr üzrə özəlləşdirilməsi, dövlət əmlakının ixtisaslaşdırılmış pul hərəraclarında satılması, dövlət müəssisələrinin müflis elan olunması yolu ilə satışı üsulları əlavə edilmişdir. Qanunda Dövlət Proqramı da dövlət müəssisələrinin fərdi layihələr üzrə özəlləşdirilməsi metodunun hər hansı xüsusi fərqləndirici əlamətini müəyyən etməyərək bu işi sonrakı normativ hüquqi aktlara saxlayır. Dövlət müəssisəsinin hərərac vasitəsi ilə satışı baş tutmadıqda və ya dövlət müəssisələrinin özəlləşdirilməsinə hazırlıq mərhələsində onun ödəmə qabiliyyətinin olmadığı müəyyən olunarsa bu müəssisələr müvafiq olaraq AR prezidenti və özəlləşdirməyə nəzarət edən dövlət komissiyası tərəfindən müflis elan edilə bilər. II Dövlət Proqramına görə, müflis elan edilmiş müəssisənin əmlakının satışından əldə olunan vəsaitin bir hissəsi borcların ödənilməsinə yönəldilir. əldə olunan vəsaitin yalnız bir hissəsinin müflis müəssisənin borclarının ödənilməsinə yönəldilməsi barədəki müddəa AR Mülki məəcəlləsinə və "Müflisləşmə və iflas haqqında" AR qanununa ziddir. Müflis elan olunan müəssisənin təminatlı borcları ödənildikdən sonra yerdə qalan vəsaitdən mülkiyyətçi yalnız altıncı növbədə, bütün əvvəlki növbədəkilərin hüquqları tam təmin edildikdən sonra pay almaq hüququna malikdir.

Yeni qanunvericilik habelə əvvəlki metodların tətbiqi qaydalarında da dəyişikliklər etmişdir. əmək kollektivi üzvləri və onlara bərabər tutulan şəxslərin özəlləşmədə iştirakı qaydaları bir qədər dəyişdirilmişdir. əvvəlki qanunvericiliyə görə, kiçik müəssisələrin özəlləşdirilməsi zamanı əmək kollektivi üzvlərinə güzəştli satış müəssisənin nizamnamə fondunun 15 faizinin nominal dəyəri ilə çeklərlə dəyişdirilməsi yolu ilə həyata keçirilirdi. Bu zaman çeklərin “qara bazar” da müəyyənləşən qiyməti əsas götürülürdü və təcrübədə ciddi sui-istifadələrə imkan açırdı. Səhmdar cəmiyyətlərində isə nizamnamə fondunun 15 faizi əmək kollektivi üzvləri və onlara bərabər tutulan şəxslər arasında qapalı satışa yönəldilirdi. Qapalı satış anlayışını və keçirilməsi qaydalarını müəyyən edən qanunvericilik aktı olmadığından Dövlət əmlak Komitəsi hərracın nəticələ

rini əmək kollektivinin maksimum az səhm əldə etməsinə xidmət edən qaydada müəyyən edirdi. Nəticədə çox halda güzəştli satılan səhmlər üzrə məzənnə həmin müəssisənin səhmlərinin çek hərraclarında müəyyən olunan məzənnədən yüksək olurdu. Yeni qanunvericilik məmur özbaşınalığına yol açan bu vəziyyəti aradan qaldırır. Kiçik müəssisələrin əmək kollektivi üzvlərinə nizamnamə fondunun 15 faizindən ona çatacaq payı bir özəlləşdirmə payı (dörd çek) verməklə əldə edə bilər. Səhmdar cəmiyyətlərdə isə həmin pay son 2 çek hərracında çeklər üçün müəyyənləşmiş orta məzənnə əsasında nominal dəyəri üzrə çeklərlə dəyişdirilir. əlbəttə, bu qaydaları da tam ədalətli hesab etmək çətindir.

Kiçik müəssisələr özəlləşdirilərkən hərracın qalibi əmək kollektivi olduqda əmək kollektivi üzvlərinə güzəştli satılan 15 faiz çıxıldıqdan sonra nizamnamə fondunun qalan hissəsinin 30 faizi onlara bağışlanır. əvvəlki qanunvericilikdə olan bəzi boşluqlar bu haldan sui-istifadəyə imkan yaradırdı. İndiyədək satılmış kiçik müəssisələrin əksəriyyətində əmək kollektivi üzvlərinə əvəzsiz bağışlanan nizamnamə kapitalı hissəsi əmək kollektivi üzvlərinin adına deyil, əmək kollektivi üzvü olan bir neçə (əksər hallarda bir) şəxsin adına rəsmiləşdirilirdi və beləliklə, əmək kollektivi üzvlərini onlara bağışlanmış nizamnamə kapitalı payından məhrum edirdi. Yeni Dövlət Proqramı əmək kollektivinə bağışlanan bu hissənin onlar arasında bərabər bölünməsi qaydasını müəyyən etməklə bu problemi aradan qaldırır.

İcarəyə verilmiş dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi qaydalarında da dəyişikliklər edilmişdir. əvvəlki qanunvericiliyə görə, 1993-cü ilin 1 yanvarınadək bağlanmış satınalma hüququnu nəzərdə tutan icarə müqavilələri əsasında yaradılan icarə müəssisələrinin nizamnamə fondunun 30 faizi icarəçilərə güzəşt olunurdu. Nominal dəyəri üzrə 30 faizi dərhal ödənilir, qalan 40 faizin ödənilməsinə isə möhlət verilirdi. Qalan hallarda həm icarə müəssisələri, həm də icarəyə verilmiş digər əmlak 100 faiz start qiyməti ilə birinci növbədə icarəçiyə təklif olunurdu. Yeni Dövlət Proqramı bu proqram qəbul edilənədək qeydiyyatdan keçmiş icarə müəssisələrinin özəlləşdirilməsinin aşağıdakı qaydasını nəzərdə tutur: orta və iri müəssisələrin səhmlərinin 15 faizi əmək kollektivinə güzəştli satışa yönəldilir. Səhmlərin 30 faizi nominal dəyəri ilə icarəçiyə təklif olunur. Səhmlərin 55 faizi isə ixtisaslaşdırılmış çek hərraclarında satılır. Kiçik müəssisələrdə isə nizamnamə kapitalının 15 faizi əmək kollektivinə güzəştli satışa yönəldilir. 85 faizi isə ilkin start qiyməti ilə ilk növbədə icarəçiyə təklif olunur.

Yeni qaydalar da müəyyən qüsurlardan azad deyildir. İcarə haqqında mövcud qanunvericiliyə görə, icarə müəssisələrinin icarəçiləri müəssisənin əmək kollektivi üzvləridir və icarəyə verilən əmlak satılarkən icarəçilərin onu almaqda üstünlük hüquqları vardır. Orta və iri müəssisələrdə müəssisənin səhmlərinin 55 faizinin çek hərraclarında satılması icarəçilərin icarəyə götürdüyü əmlakı almaqda üstünlük hüquqlarının pozulması deməkdir. Kiçik icarə müəssisələrində isə icarəçi olan əmək kollektivinin adi müəssisələrdəki əmək kollektivlərinə verilən güzəştlərdən (alıcı əmək kollektivi olduqda əmlakın bir hissəsinin bağışlanması, möhlətlə ödəniş) belə məhrum olmasını ədalətli hesab etmək olmaz.

Yeni Dövlət Proqramında ixtisaslaşdırılmış çek və pul hərraclarında verilən sifarişlər 1-ci növ və 2-ci növ sifarişlərə bölünür. Sifarişçi ödədiyi çekə və ya pul məbləğinə düşəcək səhmlərin minimum həddini müəyyən etməzsə bu sifariş 1-ci növ sifariş, belə bir hədd qoyulduqda isə 2-ci növ sifariş hesab olunur. Dövlət Proqramında sifarişlərin bu bölgüsünün nədən irəli gəldiyi və müvafiq sifariş növünün hərracın nəticələrində necə nəzərə alınacağını açıqlanmır və bu, məsələlərin həllini növbəti normativ hüquqi aktlar üçün saxlayır.

Keçmiş normativ aktlara görə, icarəyə verilmiş dövlət əmlakı onun növündən asılı olaraq müvafiq əmlak növünün özəlləşdirilməsi barədə qərar vermək səlahiyyəti olan orqanların (AR prezidenti, Nazirlər Kabineti və ya DəN) qərarı ilə özəlləşdirilirdi. Yeni qanunvericilik icarəyə verilmiş bütün dövlət əmlakının (özəlləşdirilməsi qadağan olunan müəssisələrin əmlakı istisna olmaqla) özəlləşdirilməsi barədə qərar vermək səlahiyyətini Dövlət əmlak Nazirliyinə vermişdir.

Məsələn, əvvəllər "Azərkinovideo" İB-nə, yaxud ARDNŞ-ə və s. məxsus icarəyə verilmiş dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi üçün həmin sahələrin AR prezidenti tərəfindən özəlləşdirməyə açıq elan edilməsi tələb olunurdusa indi Dövlət əmlak Nazirliyi bu əmlakı öz qərarı ilə özəlləşdirə bilər.

Nə qanun, nə də ki, Dövlət Proqramı hərracların təşkilinin və keçirilməsinin obyektivlik və şəffaflığını təmin edə bilən ümumi prinsipləri belə müəyyən etmir. Ötən özəlləşdirmə təcrübəsi göstərir ki, hərracların təşkilinə və keçirilməsinə nəzarətin olmaması özəlləşdirmədə qanunsuzluqlara imkan verən ən zəif nöqtələrdən biridir. Heç kəsə sirr deyil ki, ötən özəlləşmə dövründə hərracların keçirilməsinə Dövlət əmlak Komitəsi tam nəzarət etmiş, hərraclarda tam manipulyasiyalar etmək imkanları olmuşdur. İxtisaslaşdırılmış çek və pul hərraclarının və adi hərracların təşkili və keçirilməsinə daha ciddi ictimai və dövlət nəzarətinin yaradılmasına yönəlmiş müddəaların qanunla müəyyən olunması dövlət əmlakı alıcılarının hüquqlarının təmin olunması baxımından əhəmiyyətli addım ola bilərdi.

Ötən özəlləşdirmə prosesində ciddi hüquqi problemlər doğuran məsələlərdən biri hərracların nəticələrinin ləğv olunduğu hallarda ödənilmiş pul məbləğlərinin və çeklərin geri qaytarılması qaydalarının olmaması idi. Xüsusilə çeklər ödəniş vasitəsi kimi qəbul edildikdən sonra onların kötökləri kəsildiyindən onların geri qaytarılması tamamilə mümkünsüz olur. Çeklərin nominal

qiymətinin olmaması və bazar qiymətlərinin tez-tez dəyişməsi ödənilmiş çeklərin əvəzinə hər hansı kompensasiya verilməsini də çətinləşdirir. (Hər hansı kompensasiyanın verilməsi mexanizmi ümumiyyətlə yoxdur.) Yeni qanunvericilik bu məsələnin həlli ilə bağlı heç bir addım atmayaraq problemi çözümsüz saxlamaqda davam edir. Hazırda çek və pul hərraclarında iştirak etmiş onlarla alıcı qoymuş olduqları pul və çeklərin əvəzinə hər hansı kompensasiya almaq imkanından məhrumdur.

Xarici investorların özəlləşdirmədə iştirakı və özəlləşdirilmiş müəssisələrin səhmlərinin (nizamnamə kapitalı hissələrinin) təkrar bazarda alınması qaydaları dəyişdirilmişdir. Əvvəlki qanunvericiliyə görə, nizamnamə kapitalının 25 faizdən çoxu xarici investorlara məxsus Azərbaycan Respublikasının hüquqi şəxsləri xarici investor hesab olunurdular. Yeni qanunvericilik isə nizamnamə kapitalının 50 faizdən çoxu xarici investorlara məxsus olan Azərbaycan Respublikasının hüquqi şəxslərini xarici investor hesab edir. (Qanun nizamnamə fondunda xarici və yerli investora məxsus pay nisbətinin 50/50 olduğu hallarda hüquqi şəxsin hansı statusda olacağını müəyyən etməyə bəzən təcrübədə problemlər doğura biləcək boşluq yaratmışdır.) Özəlləşmədə xarici investor hesab olunan şəxslərin özəlləşdirilmiş müəssisələrin səhmlərinin (nizamnamə kapitalı hissələrinin) təkrar bazarda alması qaydaları da xarici investorların xeyrinə dəyişdirilmişdir. Əvvəlki qanunvericiliyə görə, xarici investorlar təkrar bazarda özəlləşdirilmiş müəssisələrin səhmlərini (nizamnamə kapitalı hissələrini) opsiya təqdim etmədən ala bilməzdilər. Yeni qanunvericilik xarici investor üçün müəyyən olunmuş bu baryeri aradan qaldırır. Yeni qanunvericilik əvvəlkindən fərqli olaraq xarici investorların bir sıra müəssisələrin özəlləşdirilməsində iştirakına məhdudiyət imkanlarını nəzərdə tutan müddəalar müəyyən edir. Yeni Dövlət Proqramına görə, Azərbaycan Respublikası prezidentinin qərarı ilə özəlləşdirilən dövlət əmlakının alınmasında xarici investorlar yalnız AR prezidentinin icazəsi olduqda iştirak edə bilərlər.

Yeni qanunvericilik aktları müəssisələrin həcm ölçülərinə görə qruplaşdırılmasının yeni qaydalarını müəyyən etməklə kiçik müəssisələr qrupuna aid olunan müəssisələr dairəsini xeyli genişləndirir. Məsələn, əvvəl müvafiq olaraq 15 və 25 işçisi olan nəqliyyat və tikinti müəssisələri kiçik müəssisə hesab olunurdu, indi bu, 50 işçi həddində müəyyən olunur. Ticarət və xidmət sahəsində də kiçik müəssisələr dairəsi xeyli genişləndirilmişdir.

“Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi haqqında” qanunun və Azərbaycan Respublikasında dövlət əmlakının özəlləşdirilməsinin II Dövlət Proqramının qəbulu dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi sahəsində qanunvericilik tələbatının yalnız bir hissəsini təmin edir. Həm Qanunun özü, həm də Dövlət Proqramı aşağıda göstərilən əhəmiyyətli məsələlərin qanunverici həllini daha sonrakı mərhələyə saxlayır:

- dövlət əmlakının özəlləşdirilməsində iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlərin siyahısı, onların verilməsi qaydaları;
- özəlləşdirmə prosesinə dövlət nəzarətini həyata keçirən Dövlət Komissiyası haqqında əsasnamə və Dövlət Komissiyasının tərkibinin müəyyən olunması;
- fərdi layihələr üzrə dövlət müəssisələrinin özəlləşdirilməsi qaydaları;
- dövlət əmlakının ixtisaslaşdırılmış çek və pul hərraclarında satışı qaydaları;
- dövlət əmlakının hərraclar vasitəsi ilə satışı qaydaları;
- dövlət müəssisələrinin müflis elan olunması yolu ilə özəlləşdirilməsi qaydaları;
- özəlləşdirmə prosesində yaradılan səhmdar cəmiyyətlərində səhmlərin nəzarət zərfinin və ya məhdudlaşdırıcı hissəsinin dövlət mülkiyyətində saxlanıldığı hallarda həmin səhmdar cəmiyyətlərinin idarəetmə orqanlarında dövlət nümayəndələrinin iştirakı qaydaları;
- dövlət özəlləşdirmə çeklərinin və opsiyonların tədavülü və silinməsi qaydaları və s.

Qanunun 33-cü maddəsi bu qanun qüvvəyə mindiyi günədək qəbul edilmiş və dövlət əmlakının özəlləşdirilməsini tənzimləyən normativ hüquqi aktların bu qanuna zidd olmayan hissədə öz qüvvəsini saxladığını müəyyən edir. "Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi haqqında" AR qanununun tətbiq edilməsi barədə AR prezidentinin fərmanında yuxarıda göstərdiyimiz məsələləri nizama salan yeni aktların hazırlanması tapşırılır. Belə hesab etmək olar ki, digər məsələlərlə bağlı mövcud normativ aktlardan (o cümlədən dövlət müəssisələrinin səhmdar cəmiyyətə çevrilməsinin qaydalarını, dövlət müəssisəsinin özəlləşdirmə komissiyasının fəaliyyətini, özəlləşdirilən dövlət əmlakının qiymətləndirilməsini, tikintisi başa çatmamış obyektlərin özəlləşdirilməsini, özəlləşdirilən müəssisə və obyektlərin yerləşdiyi torpaq sahələrinin özəlləşdirilməsini, investisiya müsabiqələrinin keçirilməsi qaydalarını, dövlət müəssisələrinin uzunmüddətli idarəetməyə verilməsi qaydalarını müəyyən edən normativ aktlar) istifadə olunmaqda davam ediləcəyi

planlaşdırılır. Qeyd olunmalıdır ki, göstərilən məsələlərlə bağlı bir çox normativ hüquqi aktların yenidən işlənilməsinə ehtiyac vardır.

Bəzi hallarda qanun hər hansı bir məsələnin Dövlət Proqramı ilə tənzimlənməsini müəyyən edir, Dövlət Proqramı isə bu məsələnin başqa bir normativ aktla tənzimlənməyini bildirir. Məsələn, qanuna əsasən, çeklərin və opsiyonların tədavüldən çıxarılması qaydaları Dövlət Proqramı ilə müəyyən olunmalıdır. Dövlət Proqramı isə öz növbəsində bu məsələlərin hüquqi nizama salınmasını AR prezidenti yanında Qiyəmətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsinə tapşırır. Məsələnin bu şəkildə həlli normativ hüquqi aktlar haqqında qanunvericiliyə ziddir. Normativ hüquqi aktların iyerarxiyasında AR prezidentinin fərmanları ilə müəyyən olunan hüquq normaları qanunlardan aşağı, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarından yuxarıda durur. Normativ hüquqi aktlar haqqında qanuna əsasən, yuxarı orqan tərəfindən özündən aşağı orqana həvalə edilmiş qanunvericilik sahəsindəki tapşırıqlar ikincinin tərəfindən daha aşağı orqanlara həvalə edilə bilməz.

Yazıda göstərilənlər özəlləşdirmə sahəsində qəbul olunmuş yeni normativ hüquqi aktlara hüquqi prizmadan çox da müfəssəl olmayan bir baxışdır. Qanunvericilikdə mövcud olan bu və digər çatışmazlıqlar və bundan irəli gələn problemlər nəinki təkcə özəlləşdirmə prosesinin normal getməsinə əngəlləyə bilən, onu gözdən salan, özəlləşdirmə prosesi iştirakçılarının hüquqlarını pozan, habelə özəlləşdirmə prosesini həyata keçirən Dövlət əmlak Nazirliyinin işində problemlər yaradan, onun öz funksiyalarını normal yerinə yetirməsinə mane olan əsas amillərdən biridir. Yazıda göstərilən problemlər qanunvericilik baxımından öz həllini tələb edən ciddi məsələlər olduğundan, bu problemlərin bir çoxu barədə ayrı-ayrı müzakirələr aparmağa dəyər.